

บทที่ 4

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลหนองคาย

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งได้ศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต การพบปะสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และการจัดกลุ่มสนทนากลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอันจะช่วยให้มองเห็นภาพรวมที่สามารถอธิบายหรือตีความปรากฏการณ์ของการจัดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลหนองคายได้ชัดเจนขึ้น ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลหนองคาย ประกอบด้วย เรื่องที่ตั้ง สภาพทั่วไป บุคลากร บริเวณและแผนผังแสดงที่ตั้งอาคาร พร้อมทั้งสถานที่ต่างๆ สภาพการดำเนินงานและโครงสร้างการบริหารงาน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประวัติและผลงานดีเด่นของโรงเรียน ปรากฏข้อมูลรายละเอียดจากผลการศึกษาปรากฏการณ์จริงดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลหนองคาย

1.1 สภาพทั่วไป

ที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลหนองคาย ตั้งอยู่บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย หมู่บ้านคอนคู้ หมู่ที่ 1 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 การเดินทางไปมาสะดวก มีสนามฟุตบอล สนามเด็กเล่นและอาคารเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณโรงเรียนมีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาและให้ความร่มรื่นอยู่เป็นช่วง ๆ ทั้งบริเวณหน้าเสาธง หน้าอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และหน้าอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีโต๊ะ เก้าอี้ ม้าหินอ่อน จัดวางอย่างเป็นระเบียบสวยงามได้ต้นไม้ใหญ่เป็นที่นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งยังใช้เป็นที่เรียนนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถการเรียน ทำให้โรงเรียนแห่งนี้ดูแล้วโดดเด่นแลดูสะอาดสบายตาน่าเรียนเป็นที่น่าสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เริ่มจากประตูทางเข้า-ออก มี 2 ทาง ประตูทางด้านทิศเหนือกับประตูทางด้านทิศตะวันออก ประตูทางด้านทิศเหนือได้รับการตกแต่งอย่างสวยงามทั้งต้นไม้และไม้ประดับ ส่วนประตูทางด้านทิศตะวันออกเป็นประตูที่มีผู้ปกครองมารับ-ส่งนักเรียน มีครูเวรยืนเวรทั้งช่วงเช้าและช่วงเย็น เพราะเป็นทางที่สะดวก กลับรถง่ายอีกทั้งยังเป็นชอยที่รถไม่เยอะ นอกจากนี้ประตูทางด้านทิศตะวันออกยังมีแม่ค้าขายขนนทั้งช่วงเช้าและช่วงเย็น เพื่อให้เด็กได้รับประทานขนมระอผู้ปกครองและรถโดยสารมารับกลับบ้าน ในเช้าวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 07.12 น. ผู้วิจัยสังเกตเห็นผู้บริหารสถานศึกษาเดินทักทายและแนะนำแม่ค้า

เกี่ยวกับขนมหรือสินค้าที่ควรนำมาและไม่ควรนำมาจำหน่ายมีอะไรบ้าง ซึ่งขนมที่ไม่ควรนำมาจำหน่ายได้แก่ขนมพวกที่มีสีผสมหรือสารเคมีหรือผงชูรสผสม อาทิ ลูกโป่งวิทยาศาสตร์ ลูกอม มาม่า ส่วนขนมที่ควรนำมาจำหน่ายและมีประโยชน์ อาทิ ขนมปัง นม ควรตรวจสอบวันหมดอายุ และควรได้รับการรับรองจากองค์การอาหารและยาหรือ ออย.ด้วย

1.2 บรรยากาศภายใน

โรงเรียนอนุบาลหนองคาย มีอาคารเรียน 6 หลัง อาคาร 1 ตึกอำนวยการมี 2 ชั้น ชั้นแรก เป็นห้องผู้บริหารและห้องประชุม ชั้นสองเป็นห้องพิเศษอย่างห้องวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นห้องที่ดำเนินการพิมพ์ จัดเก็บข้อสอบ แบบทดสอบ รวมทั้งแบบประเมินต่าง ๆ ถูกรวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบ ติดกันเป็นห้องเรียนคอมพิวเตอร์ มีเครื่องคอมพิวเตอร์กว่า 40 เครื่อง มีช่องทางเดินให้ครูเข้าถึงนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ ติดกันเป็นห้องแนะแนว ภายในห้องมีมุมหนังสือ มีทีวี เครื่องเสียง พร้อมเครื่องเล่นดีวีดี พร้อมสื่ออื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ที่ทันสมัย ท้ายสุดเป็นห้องเรียนนาฏศิลป์ ภายในห้องถูกต้องแต่งอย่างสวยงามและน่าสนใจด้วยเครื่องดนตรีนาฏศิลป์ทั้งระนาด กลอง ปี่ ขลุ่ย อีกทั้งยังมีทีวี เครื่องเสียงพร้อมเครื่องเล่นดีวีดี พร้อมสื่ออื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสเรียนรู้จากทั้งของจริง จากภาพและเสียง ด้านหน้าอาคารมีสวนหย่อมน้ำตกสวยงาม เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง

ต่อจากอาคารตึกอำนวยการเป็นโรงอาหารและโรงประกอบอาหารให้นักเรียนภายในโรงเรียนอนุบาลหนองคายได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน ก่อนหน้านี้นักเรียนจะต้องจ่ายค่าอาหารกลางวัน ปีละ 2,000 บาทต่อคน ปัจจุบันปีการศึกษา 2552 ตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาล นักเรียนไม่ต้องจ่ายค่าอาหารกลางวันรัฐบาลจ่ายให้ทั้งหมด ในการรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนกว่า 2,000 คน โรงอาหารเล็กจึงไม่เพียงพอต่อการนั่งรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียน ต้องใช้ห้องประชุมเพิ่มอีก 2 ห้อง โดยใช้ห้องประชุมเดิมและห้องประชุมหลังใหม่ในการรับประทานอาหาร แต่อย่างไรก็ตามมีนักเรียนบางคนนำถาดอาหารออกมารับประทานตามโต๊ะได้ต้นไม้ นักเรียนกลุ่มนี้บอกว่าที่นั่งไม่พอ จึงออกมาทานข้างนอกซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาชนะใส่อาหารคือถาดหลุม เมื่อรับประทานอาหารเสร็จนักเรียนต้องนำถาดหลุมมาวางใส่กะละมังที่แม่ครัวจัดไว้ให้ จากนั้นก็ล้างช้อนมาเก็บในภาชนะที่วางช้อนให้เรียบร้อยเพื่อฝึกนิสัยความรับผิดชอบ และความมีวินัยให้กับนักเรียน

อาคารชั้นอนุบาลติดกับสนามเด็กเล่นของนักเรียนชั้นอนุบาลเป็นอาคาร 2 ชั้น ปัจจุบันหรือปีการศึกษา 2552 อาคารเรียนชั้นล่างเป็นอาคารเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ประกอบด้วยชั้นอนุบาล 1/1 ถึงชั้นอนุบาล 1/3 ชั้นบนเป็นอาคารเรียนของชั้นอนุบาล 2 ประกอบด้วยชั้นอนุบาล 2/1

ถึงชั้นอนุบาล 2/4 แต่ปีการศึกษา 2553 อาคารเรียนชั้นล่างจะเป็นอาคารเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ชั้นบนเป็นอาคารเรียนของชั้นอนุบาล 1 ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูจะตามนักเรียนของตัวเองเพื่อติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนตามความพร้อมนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของหัวหน้าสายชั้นปฐมวัยวันที่ 4 มีนาคม 2553 ณ ห้องเรียนชั้นอนุบาล 1/1 ที่กล่าวว่า “..โรงเรียนเราจะรับเด็กอนุบาล 1 อายุ 4 ขวบ แล้วพอเด็กขึ้นอนุบาล 2 ครูก็จะตามเด็กขึ้นไปด้วย เพื่อให้ครูได้ติดตามพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กและจัดประสบการณ์ได้ตรงตามความต้องการของเด็ก...” นอกจากนี้ครูประจำชั้นแล้วยังมีครูพี่เลี้ยงอีกห้องละ 1 คน คอยดูแลช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่ครูประจำชั้นต้องไปประชุมหรือติดภารกิจ

อาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอาคารชั้นอนุบาลเป็นอาคาร 2 ชั้นเช่นกันแต่มีห้องเรียน 7 ห้อง คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/7 นักเรียนในแต่ละห้องจะมีนักเรียนประมาณ 40-45 คน ภายในห้องเรียนตกแต่งด้วยรูปภาพ บัตรคำของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามผนังห้องและหน้าห้องเรียนอย่างสวยงาม

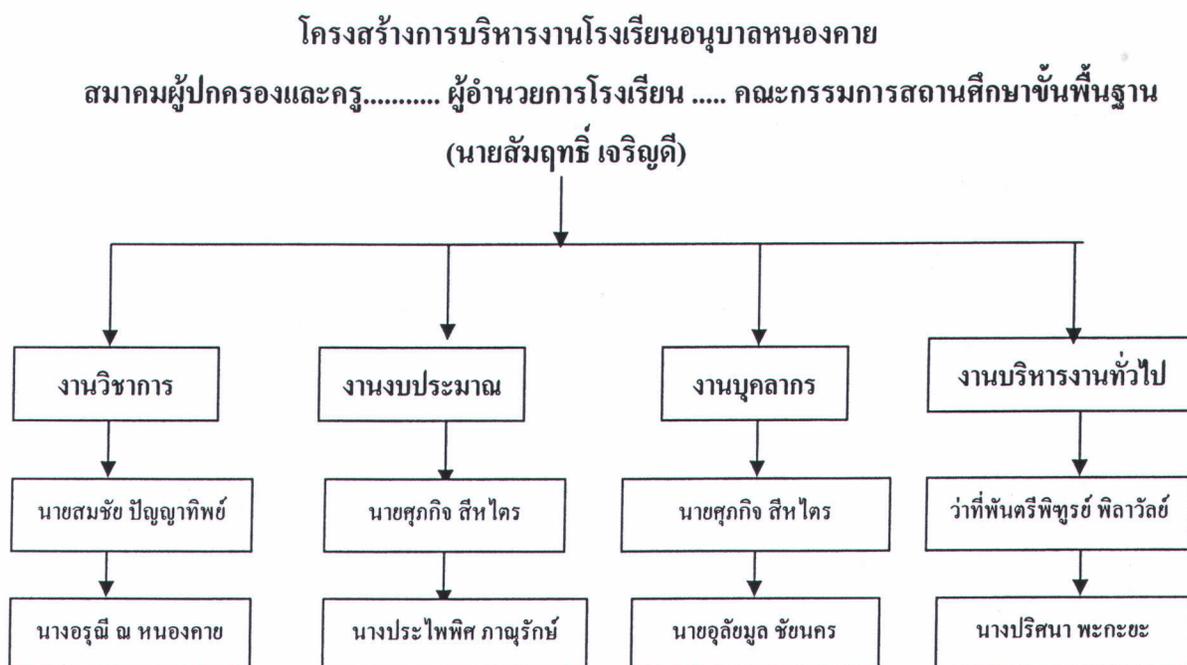
อาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ติดริมรั้วทางด้านทิศตะวันออก เป็นอาคารใหม่สูง 2 ชั้น มีห้องเรียน 7 ห้อง คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/7 นักเรียนในแต่ละห้องจะมีนักเรียนประมาณ 40-45 คน ลักษณะการจัดตกแต่งห้องคล้ายกับอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่ละชั้นจะมีห้องพักครูเป็นสัดส่วนเฉพาะ

ติดริ้วด้านหลังของโรงเรียนเป็นอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และอาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งอยู่ใกล้กับประตูเข้า ออทางทิศตะวันออก ลักษณะอาคารเป็นอาคาร 3 ชั้น ซึ่งนักเรียนแต่ละระดับชั้นจะมีนักเรียนถึง 7 ห้อง ทุกห้องเรียนมีทีวี และแต่ละห้องก็มีนักเรียนประมาณ 40-45 คน มีครูประจำชั้นห้องละ 2 คน ผู้วิจัยสังเกตจากการจัดกิจกรรมวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 กับ 3/7 เห็นนักเรียนที่นั่งเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องเบียดกันจนเกินไป นักเรียนที่นั่งแถวกลางต้องนั่งเรียงกัน 3 คนทำให้เดินเข้าออกลำบาก ด้านข้างนั่งเรียงแถวละ 2 คน เว้นช่องทางเดินสำหรับครูเดินบ้างเล็กน้อย เวลาจัดกิจกรรมย้ายโต๊ะเก้าอี้ต้องใช้เวลาประมาณ 20 นาที ทำให้เวลาที่เหลือจัดกิจกรรมน้อยลง นักเรียนนั่งห่างจากกระดานไวท์บอร์ดเพียง 1 เมตร และเก้าอี้ที่นั่งเรียนของนักเรียนเป็นเก้าอี้พลาสติกตัวใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเก้าอี้ที่นั่งเรียน ไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และอาจส่งผลกระทบต่อสรีระร่างกายและต่อสายตาของนักเรียนได้ ตามระเบียบทางขึ้นลงของแต่ละชั้นของอาคารทั้งสองถูกจัดให้เป็นห้องพักครูที่อาคารชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีห้องภาษาอังกฤษที่จัดไว้อย่างเป็นสัดส่วนสวยงามเป็นที่ดึงดูดใจของนักเรียน ซึ่งครูประจำห้องเป็นครูเครือข่ายวิชาภาษาอังกฤษของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 ภายในห้อง

ตกแต่งไปด้วยสื่อบัตรคำ บัตรภาพ ทั้งที่นักเรียนจัดทำขึ้นมา ทั้งสื่อสำเร็จรูป รวมทั้งทีวีเครื่องเสียง และเครื่องเล่นวีซีดี สื่อIT เช่นนิทาน 2 ภาษา การ์ตูนภาษาอังกฤษ บทเรียนสั้น เช่น ชุดเคนจิ ซึ่งเป็นห้องที่มีความสมบูรณ์ทางด้านสื่อการเรียนการสอนสำหรับวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เพราะงบประมาณที่ได้รับมาจากทั้งสถาบันการสอนภาษาอังกฤษและงบประมาณรายหัวจากของรัฐบาล และเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 ผู้วิจัยสังเกตเห็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เข้ามาเรียนในห้องนี้นำบัตรคำและบัตรภาพมาถามเพื่อนซึ่งนั่งเรียนกับพื้นห้องเป็นกลุ่มประมาณ 4-5 คน ส่วนเพื่อนคนอื่นๆบ้างก็ทำงานไปฟังเพื่อนไป นอกจากนี้ยังมีห้องวิทยาศาสตร์ซึ่งอุปกรณ์ต่างๆ ยังไม่มากพอแต่จากการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ทำให้ทราบว่าปัจจุบัน ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลหนองคายเป็นโรงเรียนต้นแบบยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะได้รับงบประมาณมาพัฒนาห้องวิทยาศาสตร์จำนวน 200,000 บาท และห้องคณิตศาสตร์ 200,000 บาท ทั้งอุปกรณ์การทดลองในห้องวิทยาศาสตร์และสื่อสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ก็จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากขึ้น เข้าใจยิ่งขึ้นและผลการเรียนดีขึ้นด้วย สำหรับห้องเรียนสีเขียวเป็นห้องสื่ออุปกรณ์ไฟฟ้าถูกจัดไว้เป็นอย่างดี ระบบระเบียบที่สามารถใช้บริการได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ห้องที่โดดเด่นและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลหนองคายอีกห้องหนึ่งคือห้องสมุด มีบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด ภายในห้องประกอบด้วยหนังสือจำนวนมากยังไม่มากนัก ถูกจัดไว้เป็นระบบตามหลักสากล และมีเครื่องคอมพิวเตอร์ 9 เครื่องเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ดูแผ่นซีดีสารคดี หรือความรู้วิชาการต่าง ๆ สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2553 ณ ห้องวิชาการ ' ที่กล่าว "ห้องสมุด...หนังสือดีของเราก็ดี แต่ยังไม่มากพอ บรรยากาศดีแต่ยังไม่ดีพอ ครูบรรณารักษ์ดีจริง ๆ หนังสือเรามีจำนวนน้อย ห้องสมุดเราขี้เกียจอยู่ บรรยากาศของเรามันจะร้อน..."

ที่สำคัญโรงเรียนอนุบาลหนองคาย มีผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2 คน และรองผู้อำนวยการชำนาญการ 1 คน มีครูชำนาญการพิเศษ 28 คน ครูชำนาญการ 53 คนและ ครู คศ.1 5 คน จากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันครุมีตำแหน่งชำนาญการพิเศษถึง 26 คน หรือ 1 ใน 4 ของครูทั้งหมด ซึ่งแสดงว่าครุมีความรู้ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับดี มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียนรวมทั้งมีทักษะ การจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546)

ลักษณะทางกายภาพที่กล่าวมาทั้งหมด มีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียน ได้สัมผัสกับบรรยากาศของ การเรียนการสอนที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านบุคลากรที่มีประสบการณ์มี ความชำนาญและเชี่ยวชาญการสอนเป็นอย่างดี ตามนโยบายที่สำคัญคือ “ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ”

ภาพที่ 5 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลหนองคาย

2. ผลงานดีเด่นของโรงเรียน

ผลงานดีเด่นของโรงเรียนที่ได้รับการยกย่องให้ได้รับรางวัลประเภทต่าง ๆ และได้รับคัดเลือกให้ดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนถือเป็นความสำเร็จและความภาคภูมิใจ มีดังนี้

ปี พ.ศ.2548	โรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่
ปี พ.ศ.2550	โรงเรียนคนดีศรีหนองคาย
ปี พ.ศ.2551	ศูนย์ต้นแบบปฐมวัยของจังหวัดหนองคาย
ปี พ.ศ.2551	ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถในท้องถิ่น
(Gifted and Talented Exploring GTX) ของสถาบันส่งเสริม
อัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอ.น.) สำนักนายกรัฐมนตรี
ปี พ.ศ.2552	โรงเรียนต้นแบบยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
ปี พ.ศ.2552	โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551ของกระทรวงศึกษาธิการ